

bogdan meško

mala galerija. umetnik je izložio 12 ulja iz 1964—65.

aleksander bassin

boris kalin

moderna galerija. katalog: uvod zoran kržišnik, 7 crno-belih reprodukcija sa autorovom slikom u ateljeu. umetnik je izložio 40 plastika u mermeru, kamenu, bronzi i gipsu, koje su nastale između 1937 i 1965. godine. dvanaest velikih fotografija predstavlja njegovu spomeničku plastiku na temu nob-a.

aleksander bassin

portretna minijatura

ksenija rozman

Posle trogodišnje odsutnosti zbog studiranja u Berlinu, Meško je posle prvobitnog oduševljavanja strukturalnim i akcijskim izrazom dostigao specifičnu zrelost. Ona se donekle oseća već u njegovim grafičkim listovima, ali potpuno ju je razvio upravo u izloženim uljima. Nekadašnjeg sveta snova više nema; Meško često crpe iz realnosti koja ga okružuje, što će reći da se nije zaustavio samo na formalnom preobražavanju.

U tom svom »realizmu« on je često kritičan i ironičan, dok je sama likovna kon-

cepcija inventivna i u razvoju tog slikara logična. Još doskora je, naime, svoj mišaozni izvor prikazivao apstraktnim simbolom, dok se sada, svestan toga da bi ga nastavljanje racionalnog, već gotovo konstruktivističkog slikanja moglo odvesti u tehnicizam koji bi bio sam sebi svrha, opredelio za drugo: potpuno naturalističko predstavljanje ima sadržajnu težinu potenciranu činjenicom da se nalazi u središtu slike. S obzirom na Meškovu razigranu maštu, možemo tvrditi da ne postoji opasnost da će preći u manir, a s druge strane, ni to da će se na ovome zaustaviti.

Presek kroz Kalinovo stvaralaštvo povodom njegovog životnog jubileja — šezdesetpetogodinjice — koji kvantitativno ne može biti potpun, bez sumnje teško da izaziva sasvim nove utiske o njegovom vajarstvu. Pa ipak su se ovdje veoma jasno suočili na istom mestu njegovi razni izrazi, koji se tokom svih trideset godina zasnivaju na ljudskoj figuri.

Neosporno je da su težak rad u kamenorezačkom preduzeću i prethodna Kršiničeva škola pogodovali tome da vajar oblikuje gode ženske figure s osečajnim nadahnućem,

u koncepciji lepog i dobrog, i to bilo u intimnom raspoloženju, bilo u rodenovskom duhu i razmerama.

U portretistici, je, poniranjem u fizis i psihu portretiranog intelektualca, Kalinov realizam najočiglednije dostigao stepen zrelosti. Monumentalnost u izrazu fizisa uopšte, i neukrotljive, sirove snage i nepokornosti postavili su Kalina, u vreme oktrivanja spomenika NOB-a, na vodeće mesto. Umerena simboličnost je potpuno zamenila patetiku koja se u tom razdoblju opaža na drugim spomeničkim skulpturama.

U Narodnom muzeju u Ljubljani otvorena je 30. septembra 1965. godine izložba portretne minijature u Sloveniji. Izložba obuhvata 89 odabranih radova u vremenu od XIV veka do danas.

Minijaturnim portretom priora Hermana u bistričkom rukopisu iz 1347. godine počinje da se razvija ovaj žanr na slovenačkom tlu. Razvoj se nastavlja u XV i XVI veku portretima koji su još uvek vezani za rukopise. Iz XVII veka su se sačuvali minijature na bakarnim pločama, a iz XVIII i XIX veka minijature na slonovači. U XIX veku su se radovima do tada anonimnih i najverovatnije stranih majstora, pridružili datirani i potpisani radovi slovenačkih slikara (Matvež Langus, Mihael Stroy, Anton Karinger, Franc Pustavrh) i majstora koji su se naturalizovali na slovenačkom tlu (Andrej Herrlein i Pavel Künl). Izložbi je pridodat još i opus poslednje žive slovenačke minijaturistkinje

Elze Obereigner-Kastlove.

Izložbu je pripremila Mirjam Poljanšek, kustos Narodnog muzeja u Ljubljani. Ona je i autor kataloga od 22 strane, koji sadrži kraći uvod, popis radova i pregled literature. Katalog je propraćen sa 8 reprodukcija.

Povodom ove manifestacije treba istaći da je promišljen izbor radova jasno prikazao razvojnu potku koja se, po slovenačkim muzejima ili privatnim zbirkama, sačuvala u delima od srednjeg veka do naših dana. Zasluženi naglasak i značaj dat je slikarskoj vrsti koja na slovenačkom tlu još nije bila sistematski proučena i ocenjena. Ovom prilikom je minijaturistkinja Elza Obereigner koja nesumnjivo originalno zaključuje tu delatnost kod nas, dobila prvo javno priznanje. Zasnovan je rad koji će kasnija istraživanja nesumnjivo još dopuniti i obogatiti.

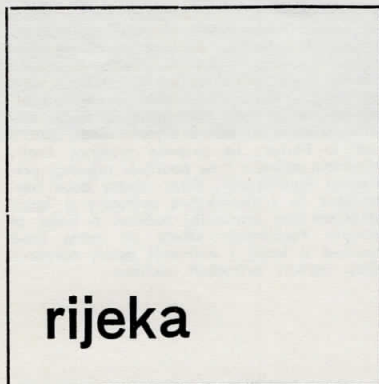
ohrid

ohridski letnji salon

10 savremenih makedonskih umetnika, slike i skulpture, 3.—17. 7. 1965.
Igor Vasiljev, slike 18. 7.—1.8. 1965.
Ivan Generalić i Vangel Naumovski, slike i crteži, 3.—17. 8. 1965.

generalić naumovski vasiljev makedonski umetnici

boris petkovski

rijeka

boris vižintin

vladimir preclik

»Ohridski letnji salon« Umetničke galerije u Ohridu u julsko-avgustovskom periodu prikazao je tri interesantne izložbe: Zajedničku izložbu **Ivana Generalića i Vangela Naumovskog**, izložbu **Igora Vasiljeva** i grupnu izložbu **Deset savremenih makedonskih umetnika**. Dva naša istaknuta »naivca« prikazala su veći broj svojih dela ostvarenih poslednjih nekoliko godina, radenih na staklu, platnu i papiru. Ova konfrontacija neobično upečatljivo je naglasila osobenosti njihovog unutarne sveta i njegove likovne afirmacije. Izložba Igora Vasiljeva prikala je veći broj slika ovog rano preminulog beogradskog umetnika »izvanredne iako marginalne ličnosti u našem posleratnom slikarstvu. Niko nije imao vizije kakve su njegove. Niko nije dao tako crnu sliku života« rekao je za njega M. B. Protić. Za njegovu umetnost može da se kaže: »mnogo temperamenta i nadarenosti,

malo zrelosti, kulture i ukusa, koji bi je odvratile od preterano emfatičnih gestova i nekakvog svojevrsnog egzibicionizma« (M. B. Protić).

Desetorica makedonskih umetnika, osam slikara (**Velkov, Djorgiev, Kalčeski, Kondovski, Kunovski, Mazev, Cemerski, Šijaković**) i dva vajara (**Mitričeski, Hadži Boškov**) prikazali su se u Ohridu sa malim brojem novijih dela, koja nisu mogla da »predstavljaju panoramu savremene makedonske umetnosti«. »Oni nisu jedinstvena grupa sa zajedničkim estetskim likovnim pogledima, njih povezuje težnja ka novim prodorima, izlet ka nekonvencionalnosti, hrabrost sa kojom se pristupa istraživačkoj dramati. Zajednički je njihov nemir, koji ih vodi ka novim rezultatima, koji ih diferenciraju i zaokružuju njihove stvaralačke ličnosti« (Cvetan Grozdanov).

atrij pomorskog i povijesnog muzeja

Vladimir Udatny, august 1965
Retrospektivna izložba **Ljube Babića**, 16. 10.—1. 11. 1965.
Zdenko Balabanić, 20. 11.—3. 12. 1965.

dom jna

Tomislav Serafimovski, 26. 7.—7. 8. 1965.
Milan Cmelić, august 1965.
Izložba crteža iz NOB-e. septembar 1965.
Izlagači: **Belizar Bahorić, Zdenko Venturini, Božena Vilhar, Slavko Grčko, 21. 10.—5. 11. 1965.**
Kemal Širbegović, 14. 11.—28. 11. 1965.
Ivo Vojvodić, 9. 12.—20. 12. 1965.

mali salon

Cesare Castagnoli, 2. 7.—14. 7. 1965.
Antonio Musić, 19. 7.—14. 8. 1965.

Prodajna izložba, septembar 1965
Sergej Kučinski, 16. 10.—31. 10. 1965.
Mate Solis, 2. 11.—14. 11. 1965.
Mauro Staccioli, 15. 11.—27. 11. 1965.
Izložba ULUH-a, podružnice Rijeka, 29. 11.—12. 12. 1965.
Izlagači: **Milka Bastaić-Rado, Antun Depope, Mihovil Depope, Julije Čikoš-Sesija, Dušica Dordević, Ivo Kalina, Ivan Kiekela, Gabrijela Kolar, Petar Kos, Ante Kostović, Sergej Kučinski, Branka Marčeta, Heda Pavičić, Vlado Potočnjak, Dr. Valter Rukavina, Mate Solis, Dinko Svoboda, Vladimir Udatny, Romolo Venuci, Antun Zunić.**

umjetnički salon opatija

Josip Turković, juli 1965.
Zoran Drempetić—Mladen Galić—Tomislav Hruškovec, 2. 7.—14. 7. 1965.
Dušan Džamonja, 2. 8.—14. 8. 1965.
Oton Gliha, 16. 7.—30. 7. 1965.
Prodajna izložba, septembar 1965.

Ovogodišnja ljetna sezona u Rijeci i Opatiji obilovala je izložbama, koje su po svom karakteru, visokoj kvaliteti i izvornosti značile događaj. Po prvi put i Opatija se preko Moderne galerije u Rijeci uključila u one centre, koji sve više privlače domaće i strane umjetnike, pružajući javnosti doživljaje koji svojim dometom i raznovrsnošću ne ostaju nezapaženi. Od svih tih izložbi treba ipak naročito istaći četiri: Vladimira Preclika iz Praga, Zorana Musića iz Pariza, te Otona Glihe i Dušana Džamonje iz Zagreba.

Savremeni skulptor prisiljen je da vodi borbu sa volumenom i svijetlom; prostorom, materijalom i tradicijom, a vrlo često i sa ambijentom u kome stvara. U tom smislu, savremeni se skulptor nadovezuje i obnavlja duboko ljudsku tradiciju. Njegova mašta, oko, misao i osjećaj kreiraju, a ruke stvaraju i pronalaze oblike, koji proizlaze iz predodžbi, subjektivnih doživljaja i čiste imaginacije. Raditi, stvarati protiv struje u jednom ambijentu opterećenom tradicijom, akademskim kanonima, konformizmom i ukusom, obavezuje umjetnika dugim strpljivim, usamljenim radom i traganjem za vlastitim svijetom u potpunoj slobodi individualnog istraživanja. Vladimir Preclik, mladi češki skulptor čiji su nas radovi na prošlogodišnjem Međunarodnom simpozijumu »Forme vjeka« u Kostonjevićima osvojili humanošću i plastičnom individualnošću, jedan

je takav usamljeni istraživač, kreator iskrene, violentne a istovremeno senzibilne prirode u kojoj neiscrpan maštovitost i neka vlastita filozofija daju biljeg potresne situacije savremenog čovjeka. Carlyle je govorio da su sva istinska umjetnička djela stvorena od simbola ili pomoću simbola. I ovi Preclikovi totemi, male i velike škrinje, bodljikava, trostruka prijestolja, strojevi i antistrojevi, roboti i pegazi, komplitioni, koralni i orkestrirani nastaju i govore kao plastični simboli; simboli, koji su postali znakovi, neke čudnovate lične poruke, koje naslućujemo i osjećamo.

Simboliku ranijih, čvrstih, zatvorenih masa, autor je kasnije potpuno probijanjem, oprostornijem i dodavanjem novih elemenata, koji, poput polipovih pipaka strvoru u prostor, grabe ga i privlače u drama-